

Zo'n tachtig vrijwilligers maakten gisteren een gedeelte van de Maasoever bij Borgharen schoon. Opbrengst: binnen twee uur op een traject van nog geen kilometer vijf kuub (plastic) afval.

foto Roger Dohmen

‘Wat ’n zooi is het hier...’

Met z'n tachtigen waren ze. Allemaal medewerkers van organisaties en instellingen die op een of andere manier betrokken zijn bij de Maas. Opdracht: een kleine kilometer rivieroever bij Borgharen schoonmaken. Vrijwillig. Resultaat: vijf kuub troep, vooral plastic afval. Algemene verzuchting: „Wat ’n zooi is het hier...”

door **Guus Urlings**

Hé, een sportschoen. Een rechter. En daar, een meter of vijf verderop, weer een. Een linker, maar van een ander merk. Tien meter later: zwarte herenschoen. En een zilverkleurige hak die ooit onder een ongetwijfeld sjieke damesschoen heeft gezeten. Een kleine kilometer Maasoever verder, geturfd: negen schoenen. En zes tennisballen. Een poederblusser. Een autoband, met velg. Het restant van wat een sixpack Jupiler is geweest: de verpakking met nog twee volle blikjes. Zonde... Een onderbroek. Een gebroken hengel. Maar vooral: plastic, heel veel plastic. Een serieuze poging om de lege plastic flessen te tellen, stuit ergens rond de honderdtwintig op een overweldigend gevoel van doelloosheid.

Dát er veel troep ligt langs de Maas, zeker na afloop van het hoogwaterseizoen, ach, die boodschap is al va-

ker verkondigd. Zoals er ook al vaker getoeterd is over opruimacties die tonnen troep opleveren, ieder jaar opnieuw. Maar zo'n verhaal in de krant lezen, de beelden zien op televisie, het hakt er niet zo hard in als wat je tijdens een korte wandeling langs de Maas – al dan niet bewapend met vuilniszak en prikstok – zelf onder ogen krijgt.

De opruimactie waarvoor zich op deze miezerige dinsdagochtend zo'n tachtig vrijwilligers in Borgharen verzameld hebben, is een initiatief van Rijkswaterstaat Limburg en de Vlaamse collega's van NV De Scheepvaart. Het is inmiddels al de achtste keer dat vooral medewerkers van organisaties en instellingen die 'iets' met de Maas van

doen hebben – provincie, waterschappen, natuurgebeheerders en natuurorganisaties, Rijkswaterstaat zelf – uitgenodigd zijn om een paar uurtjes op vrijwillige basis puin te komen ruimen. Om nog maar eens 'aan den lijve' te ervaren wat ze eigenlijk allemaal wel weten: hoe groot het probleem van het zwerfafval in en langs de Maas is, en dat er hoognodig iets aan gedaan moet worden.

Dat deze schoonmaakactie eigenlijk niet veel meer is dan een druppel op een gloeiende plaat, wordt al snel duidelijk. Er zijn plekken waar je geen voet hoeft te verzetten, alleen maar met je prikstok in de rondte hoeft te gaan, om een zak vol afval te proppen. En dan gaat het alleen nog maar om het

grovere spul, benadrukt Gijsbert Tweehuysen, die met zijn team in het kader van het project *Mosa Pura* (Schone Maas) onderzoek doet naar samenstelling en herkomst van vooral plastic afval in de rivier. Hij graait even in de dikke laag organisch afval – takken, riet, gras – die de hoogwaterlijn markeert. Overal glimmen stukjes plastic. Flessendoppen, stukjes van balpenen, een koffiepenning, flarden van snoepzakjes. „Als het kleiner is dan zo...” – hij houdt duim en wijsvinger een centimeter uit elkaar – „wordt het meestal over het hoofd gezien. Zeker als het tussen een hoop andere troep ligt. Kijk maar eens om je heen. Dat kleine spul kom je echt nog overal tegen. Ook waar de schoonmaakploegen al

geweest zijn.” Korte praktijktest. Het klopt. De flarden plastic die als vlaggetjes in bomen en struiken wapperen, worden allemaal wel opgeruimd. Net als de lege flessen, de stukken landbouwplastic, de chipszakken. Maar echt helemaal schoon wordt het niet. Dat is ook onbegonnen werk.

„En dan zie je dit nog niet...”, zegt Carlijn van Tijen, terwijl ze een handvol rul zand laat zien, lukraak van de Maasoever geplukt. Ze schuift met een wijsvinger de zandkorrels en het andere klein grut uit elkaar. Er komen een paar witte korreltjes tevoorschijn. Een millimeter in doorsnee, misschien anderhalve. „Granulaat. Een halfproduct, grondstof voor het maken van plastics. Je komt het echt overal tegen. En het is een echte *killer* voor de dieren in en rond het water.” Even verder zoeken in het handjevol zand levert een minuscuul slakkenhuisje op. „Zie je? Het verschil met die plastic korrels is nauwelijks te zien. Zo krijgen vissen die dingen dus binnen. En plastic verteert niet best.”

Vijf kuub afval halen de tachtig vrijwilligers uiteindelijk op. Een vrachtwagen vol, tijdens een actie van ongeveer twee uur, op een kleine kilometer Maasoever, enkel aan de Nederlandse kant. Rekensommetje: alleen al in Limburg hebben we ruim 150 kilometer Maas. Met twee oevers.